

□ 96. PHÂN SỐ

A – MỤC TIÊU

Giúp HS :

- Bước đầu nhận biết về phân số, về tử số và mẫu số.
- Biết đọc, viết phân số.

B – ĐỒ DÙNG DẠY HỌC

Các mô hình hoặc hình vẽ trong SGK.

C – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHỦ YẾU

1. Giới thiệu phân số

– GV hướng dẫn HS quan sát một hình tròn (như hình vẽ trong SGK), GV có thể nêu câu hỏi để thông qua phân trả lời, HS nhận biết được :

- Hình tròn đã được chia thành 6 phần bằng nhau.
- 5 phần (trong số 6 phần bằng nhau đó) đã được tô màu.

– GV nêu : • Chia hình tròn thành 6 phần bằng nhau, tô màu 5 phần. Ta nói đã tô màu *năm phần sáu* hình tròn.

• Năm phần sáu viết thành $\frac{5}{6}$ (viết số 5, viết gạch ngang, viết số 6 dưới gạch ngang và thẳng cột với số 5).

GV chỉ vào $\frac{5}{6}$ cho HS đọc : Năm phần sáu (cho vài HS đọc lại).

- Ta gọi $\frac{5}{6}$ là *phân số* (cho vài HS nhắc lại)
- Phân số $\frac{5}{6}$ có *tử số* là 5, *mẫu số* là 6 (cho vài HS nhắc lại).

185

• Nếu HS A đọc sai thì GV sửa (hoặc cho HS khác sửa), HS A đọc lại rồi mới chỉ định HS B đọc tiếp.

Chú ý : Tập trung vào bài 1 và bài 2. HS nào đã làm xong bài 1 thì làm tiếp bài 2 rồi làm tiếp bài 3. HS nào chỉ làm xong bài 1 trong tiết học thì làm bài 2 và bài 3 khi tự học. Bài 4 có thể tổ chức thành "trò chơi học tập" như hướng dẫn ở trên.

– GV hướng dẫn HS nhận ra :

- Mẫu số viết dưới gạch ngang. Mẫu số cho biết hình tròn được chia thành 6 phần bằng nhau. 6 là số tự nhiên khác 0 (mẫu số phải là số tự nhiên khác 0).
- Tử số viết trên gạch ngang. Tử số cho biết đã tô màu 5 phần bằng nhau đó. 5 là số tự nhiên.

Làm tương tự với các phân số $\frac{1}{2}$; $\frac{3}{4}$; $\frac{4}{7}$ rồi cho HS tự nêu nhận xét, chẳng hạn : " $\frac{5}{6}$; $\frac{1}{2}$; $\frac{3}{4}$; $\frac{4}{7}$ là những phân số. Mỗi phân số có tử số và mẫu số. Tử số là số tự nhiên viết trên gạch ngang. Mẫu số là số tự nhiên khác 0 viết dưới gạch ngang".

Chú ý : Ở tiết học đầu tiên về phân số, GV chỉ nên cho HS nhận biết bước đầu về phân số ; phân số có tử số và mẫu số đều là số tự nhiên ; mẫu số phải khác 0. Chưa nên giải thích gì khác.

2. Thực hành

Bài 1 : Cho HS nêu yêu cầu của từng phần a), b). Sau đó cho HS làm bài và chữa bài. Chẳng hạn, ở hình 1 : HS viết $\frac{2}{5}$ và đọc là "hai phần năm", mẫu số là 5 cho biết hình chữ nhật đã được chia thành 5 phần bằng nhau, tử số là 2 cho biết đã tô màu 2 phần bằng nhau đó ; ở hình 6 : HS viết $\frac{3}{7}$ và đọc là "ba phần bảy", mẫu số là 7 cho biết có 7 ngôi sao, tử số là 3 cho biết có 3 ngôi sao đã được tô màu...

Bài 2 : Có thể cho HS dựa vào bảng trong SGK để nêu hoặc viết trên bảng (khi chữa bài). Chẳng hạn :

- Ở dòng 2 trong bảng bên trái : Phân số $\frac{8}{10}$ có tử số là 8, mẫu số là 10.
- Ở dòng 1 trong bảng bên phải : Phân số có tử số là 3, mẫu số là 8, phân số đó là $\frac{3}{8}$...

Bài 3 : Cho HS viết các phân số vào vở (hoặc vở nháp).

Bài 4 : Có thể chuyển thành trò chơi như sau :

- GV gọi HS A đọc phân số thứ nhất $\frac{5}{9}$. Nếu đọc đúng thì HS A chỉ định HS B đọc tiếp. Cứ như thế cho đến khi đọc hết năm phân số.